

LA GRALLA

AVISOS Y SUSCRIPCIONS
SARANDI 203
AL COSTAT DEL CORREO

SETMANARI CATALÁ Y LITERARI

SUSCRICIO ADELANTADA
Ciutat ps. 0.50
Campanya » 0.60
Exterior » 0.70

LA GRALLA

MONTEVIDEO, MAIG 9 DE 1886

¡RESURREXIT!

Res hi ha tan interessant en la vida de la humanitat com la Mort y Passió de Jesús de Nazareth. Lo drama que 's comensá á la vesprada del dia en que 'l poble de Jerusalem lo rebé ab llors y palmas y qu' acabá tan desastrosa com heróicament en la cima del Calvari, afecta avuy dia encare de tal modo las conciencias fins á las mes des preocupadas, que no sembla sinó, durant los dias sants, que 'l cap vullga buscar esbarjo per distreuerers del malestar que sent en tot son ser; y per aixó 's reb ab goig y alegría la visita del diumenge de Pasqua, en que fins l' aire y 'l sol que 'ns llumena sembla mes juguetó y alegre que 'l de sempre perque portan en sas onas de lluminós éter la vibració de l' Alleluya que llansan los creyents, al ouer la veu de *Hossanna*, *Resurrexit*; que dinou segles seguits entonan en igual dia los qui tenen la missió de vetllar per la propagació de la fé.

Y es que 'l drama interessa per la injusticia qu' enclou. La mort del just afecta á totas las conciencias y no hi ha qui no senti que per la cobardía d' un home se sacrificués á Aquell que predicava la germanó entre tots y la pau entre 'ls de bona voluntat.

Pero si á Pilats no pot perdonarseli sa passiu complascencia ab los escribas y fariseus, á uns y á altres deu agrahirselsi sa cooperació involuntaria á la grandiosa obra de la redenció de la humanitat.

Aixis reflexionaba en aquestos dias que las societats cristianas dedican al reculliment y la meditació, quant vareig ésser agradosamente sorprés ab la bona noticia de una resurrecció: la del esperit catalá en la terra dels Trenta Tres.

L' esperit catalá en Montevideo igual que Cristo ha sofert persecucions fins {de sos amichs perque pugui d' ell dirse com de Jesús que *vingué á los seus y los seus no 'l conequeren*; com lo fill de Galilea ha sigut també negat per aquells que, per son lloch, apareixian ésser sos mes predilectes amichs, y com Jesús en si habia sigut condemnat á mort per aquells que servant una complascencia injustificada habian consentit sa expulsió del *Centre Catalá*.

Pero quant lo creyan mort y soterrat per sempre mes, ha resucitat potent y vigorós, potser com may, ¡Alleluya! y ha constituhit un Centre que reflecti d' avuy en avant lo modo de 'ser de nostre aymada terra.

Y 'l cor se sent replé d' entussiasme y de fé en lo esdevenir perque 'ls apóstols y deixeples encarregats de propagar la bona nova per totas las encontradas, son gent entussiasista y decidida y constant, que no han de descansar fins á plantar no la creu en las colinas romanas, sinó lo *Rat-Penat*; la ensenya de nostre Rey Jaume, fins allá 'hont no ha arribat encare cap altre institució oriental.

Hossanna, donchs, bons amichs, y que aixis com avuy lo crit de *Resurrexit* es un crit de goig y d' alegría, dins de poch, satisfets d' haber agrupat entorn del *Rat-Penat* á tots los elements útils y valiosos de la Perla Oriental, pogueu entonar un *gloria in exelsis* que signifiqui lo que las dianas després de la batalla: *victoria en tota la linea*.

ANTON DE P. ALEU.

Buenos-Aires Abril 30 de 1886.

FRAGMENT

L' estimo, ma mare: no puch ferhi mes;
Lo cor se m' emporta, sens que hi valga res.
Lo jorn que 'l vejeren passejar ab mí,
Los ulls de las ninas llensavan los cors,
Lo jorn que 'l vejeren darme un pom de flors,
De totas las ninas sagnaven los cors,

Mes galan ni jove no 'l puch desitjar.

¡Ay, mareta meva! ¡jo 'm vull maridar!

En totas las festas es sempre 'l primer.
Qu' es galan y jove, també cavaller,
Y com en ma cambra lo mirall que hi ha
Me diu que só jove, que p'ch ben passá',
Un jorn que 'ns miravan dansar tot contents,
«Son fets l' un per l' altre» ja deyan las gents.

Mes galan ni jove no 'l puch desitjar.

¡Ay, mareta meva! ¡jo 'm vull maridar!

Dins una caseta coberta de flors
Ne te una cambreta coberta d' amors:
Tapissos de seda totas las parets,
Brodats d' estrelletas de flors y angelets,
Miralls que be semblan uns grans finestrals,
Catifas de Persia, perfums orientals...

Mes galan ni jove no 'l puch desitjar.

¡Ay, mareta meva! ¡jo 'm vull maridar!

De cosas bonicas jo no 'us ne dich res;
De joyas preciosas no 'n vull veurer mes;
Un tocadó, mare, que sembla un altar,
Ab dos colometas que 's van á beçar;
Un arpa de plata, jo la tocaré;
Un llit d' or y seda, jo l' estrenaré.

Mes galan ni jove no 'l puch desitjar.

¡Ay, mareta meva! ¡jo 'm vull maridar!

Davant de la santa Verge del Rosé,
Tocant las campanas jo l' esposaré,
Y veuré d' enveja las ninas plorar
Quan en ma carrossa me veuran passar,
Y sentiré bátrer de joya mon cor
Quan me diga: «Nina, sou la mía amor».

Mes galan ni jove no 'l puch desitjar.

¡Ay, mareta meva! ¡jo 'm vull maridar!

VICTOR BALAGUER.

LO CASAL

¡Oh bella casa hont nasquí!
antich casal dels meus pares,
avuy te miro cayent,
avuy te miro oblidada!

Un jorn ben nova y bonica
eras de tots estimada,
y sent com eras per ells
la pubilla, sempre anavas
carregada de joyells,
y á tot' hora endiumenjada
ayuy com la d' un vellet
se t' aclivella la cara,
y has de dur com ells puntals
pera poder aguantarte,
puig que de vella perts l' esma
y estás apunt de arrunarte.
Los corchs sense compassió
nit y jorn van rosegante,
puig que no tenen espera
y 's creuhen ja que 'ts cadávre!
¡Ningú compassió 't tingué!
Ningú, ningú 't tingué llástima,
que 't van vendre sens pietat
quant velleta vas tornarte,
y en aquest mon, tot vell,
sento dí á tot' hom que cansa!
Encara á entrada de fosch
quan las ombres t' abrigallan,
passa algun vol d' aurenetas
y 't coronan tot cantantne
recordant que un jorn, tal volta,
van fer niu en ta teulada.

EMILI COCA COLLADO.

TEATRE CATALÁ

LO FILL DEL REY

Tragedia en tres actes y en vers

original d' En Angel Guimerá

MESTRE EN GAY SABER

Lo dimecres fou un día de festa grossa pera 'l teatre catalá; lo mes escullit de la societat barcelonina y dels pobles del pla se reuni en lo teatre de Novetats, ahont s' estrenava la tercera producció dramática de nostre primer poeta trágich

Lo Fill del Rey es una concepció viril, com totas las del eminent mestre, la mes acabada de totas, tant en los caràcters que 's posan en escena com en las situacions verament

dramáticas que comporta lo seu interessant argument.

L'acció no pertany á cap época determinada de l'història, puig que no ha passat sino en la imaginació del poeta: lo rey Gontran se veu invadit lo seu territori per l'estat vehi de Mòria; lo castell en que habita la reyna sa esposa y lo seu tendre infant, es pres per assalt y saquejat. Los lleals arriban tart á auxiliarlo, y al entrar en lo castell la reyna es morta en sa cambra, mes lo fill del rey no 's trova en lloch

Després d'aquella terrible guerra, orfe 'l Rey Gontran, s'afilla á una nevoda, la bella Tendia, quals atractius y gracias no poden fer olvidar á aquell bon rey la desgracia de que fou víctima fa vint anys.

Los nobles demanan al Rey Gontran que designe successor pera la corona. Un presentiment estrany diu al Rey, y un somni ho confirma, que aquell fill volgut viu encare, pero que no sabrà d'ell sino trasladantse la castell que fou teatre de sa desventura. Y en efecte comensa la acció obrinse de nou aquella fatídica cambra que vint anys maná aparedar lo Rey. Lo primer acte, de grant moviment, descubreix l'amor que sent lo pobre Bernadot, lo bufó del Rey, per la princesa Tendia, l'estimada de tots los cavallers, fins de Lionell, un foraster qu'ha vingut á la cort de Gontran per encàrrech especial que li feu lo seu pare al morir. A la taula del Rey, s'hi asseu l'estranger al costat de la princesa, y la gelosia priva al pobre Bernadot de divertir al Rey; un villá, lo pare del bufó, es atmés á la taula, y Gontran, al notar la falta d'inventiva del seu juglar, procura emborratxarlo. Un soldat foraster arriba, regoneix á aquell villá y li pregunta per l'infant que li entregá fa vint anys; segons ell, ha fet gran fortuna; es lo juglar del Rey. Lo soldat comunica aquell terrible secret al Rey Gontran que sap, presa del mes terrible dolor, que 'l seu fill no es altre que Bernadot, lo seu bufó, contrafet y promovent la rialla per tot ahont passa.

Lo juglar sap que la princesa Tendia vol fugir ab Lionell, lo misteriós foraster, y tracta d'impedirho; ja sab que 's lo fill del Rey y descubreix que lo foraster, no es altre que 'l fill del Rey de Mòria. Mes tot l'odi que pot reconcentrar contra d'ell esbargaix al sentirli contar lo seu amor per Tendia y lo disposat

que está á morir en defensa del Rey Gontran y de son fill, cumplint l'encarech que li feu lo seu pare. L'juglar perdona á son rival y enemich; pero no lo Rey Gontran, que veu en ell al causant de tota so desventura.

Lionell, al saver que 'l fill del Rey estima á Tendia, vol sacrificar-se per aquell noble cor; ell sen anirá á un claustre y Tendia afian-sará lo trono del fill de Gontran casantse ab ell, esbargint ab las simpatias que 'l poble sent per la princesa la tempestat que contra 'l fill del Rey se prepara. Mes lo desdixat princep veu clara sa situació: Tendia 's casa ab ell sacrificantse; Lionell se tanca dins d'un claustre per ell; son pare veu lo poble sublevat per culpa d'ell també, de tal manera, que ell es lo causant de tota la dissort del regne. La seva ánima es prou gran pera sostenir lo ceptre, pero 'l contrafet no pot inspirar may sino menyspreu y burlas. La conspiració d'alguns nobles fa esclatar una revolució, lo poble invadeix lo palau del princep y aquest se presenta devant y li pregunta que vol. Al sentir que lo que reclama 'l poble es la seva vida, ell mateix se dona la mort.

Heus aquí, mal explicada, l'acció de la tragedia Lo Fill del Rey agombolant las fortas impresions que 'ns produhí en la primera representació. Lo vers es robust, rublert d'imatjes nobles y grants; las passions s'hi mohuen ab naturalitat, de tal manera, que pot dirse que la acció es de tots los temps y de tots los pobles. Pero en tota l'obra hi ha 'l sagell del nostre. Lo Fill de Rey no ha sigut trasplantat d'un altre literatura á la catalana, sino que ha nat en aquesta terra. La balada del juglar en lo primer acte es eminentment popular.

Devant d'una obra tant colossal lo crítich no pot fer altre cosa que admirar lo sens lí de bellesas que enclou, y si com nosaltres es catalá de cor, manifestar lo goig ben llegendim de veurer enriquida nostra literatura ab una obra de la grandaria de Lo Fill del Rey.

Lo desempenyo d'ella, per par dels actors, fou un xich desigual. Estem convenuts de que una bona companyia pera la comedia es ben difícil que puga esser tan sols mitjana pera la tragedia. Ab tot y aixó ben podem dir que tots y cada hu de 'ls actors representaren lo seu paper ab conciencia y bon zel: lo senyor Tutau caracterisá molt bé al Fill del Rey,

y la senyora Mena, en son paper de princesa Tendia, estigué inimitable, mereixent tots los demés actors que sels tributi un aplauso. La desigualtat serà molt menos notable, cas de que encare hi sia en las altres representacions.

Lo públich cridá al autor repetidas vegadas á las taulas, tributantli una verdadera y espontánea ovació al final de l'obra, que donará bonas entradas, de segur, á la «Associació d'autors dramátichs catalans,» y lo que 's mes important que aixó, alsará fins al punt que li correspont nostre literatura dramática, que no te necessitat, en cap de sos gèneros, d'anar á enmatllevar joyas á las literaturas vehinas: que ho entengan aixis tots los que gosin posar má á la dramática catalana.

(de L'Arch de Sant Martí)

LO CASTELLER

¡Nom de Deu, quína gentada!
 ¡quánts de caps bellugadors!
 ¡quántas caras rialleras!
 ¡quin brugit més alegroy!
 ¡Mocadors y barretinas
 com allunyan la tristor!
 ¡com allunyan la tristor
 en la plassa de ma vila!
 ¡en la plassa de ma vila
 qu' es ja un mar que gronxa flors!
 Quin desfet de grallas
 ¡amoreta amor!
 ja 's veu que comensa
 la festa majó.

¡Los xiquets de Valls, què alegres
 á la festa venen tots!
 Un de ros n' li ha á la colla
 que en ma vila te l' amor:
 si ab dalit venen los altres,
 éll ve encare mes frisós:

 ¡éll ve encara mes frisós
 que ha de veurer la estimada!
 ¡que ha de veurer la estimada
 quan farà 'l castell de nou!
 Temps que no 'l ha vista;
 ¡amoreta amor!
 ella ab éll no pensa,
 ¡y éll tan que la vol!.....

En la plassa viu l' aymía,
 la finestra éll la sab prou,
 mes ningú hi ha á la finestra
 y no ha vist á qui tant vol:
 prou se creu qu' es á la plassa
 y á la plassa no hi es, no:

 ¡A la plassa no hi es, no,
 la donzella que éll somnia!
 ¡la donzella que éll somnia
 no sap ¡ay! que ja té espós!
 Devades sospira
 ¡amoreta amor!
 devades espera
 lo sol que ja es post!

—Au xiquets, á la redona
 que 'l castell no vage tort;
 au xiquets, que no ha de caure
 ni balandrejar tan sols.—
 Nom de Deu, ab quin coratge
 ja ha pujat sobre 'ls segons!

 ¡Ja ha pujat sobre 'ls segons
 ben de cara á la finestra!
 ¡ben de cara á la finestra!
 de la cambra del seu goig!
 Tot li parla d' ella
 ¡amoreta amor!
 ¡las parets qué blancas!
 ¡qui sigués colom!

La finestra ja no es sola,
 y sos ulls espurnan foch,
 lo baylet que 'n fá d' aleta
 ja se 'n puja al cim de tots;
 tot pujant una ma posa
 sobre 'l cor d' aquell més ros;
 ¡Sobre 'l cor d' aquell mes ros
 y ha sentit que esbategava!
 ¡ha sentit que esbategava
 com las alas d' un moixó!
 Menestral del poble
 ¡amoreta amor!
 s' está á la finestra
 y somriu de goig.

Al més ros que hi ha á la colla,
 li ha agafat un tremolor;
 menestral que encare goyta
 té al costat un rostre hermós;
 Lo baylet ja fa l' aleta,
 y en la plassa hi ha remor;
 Y en la plassa hi ha remor
 que 'l castell se balandreja;

que 'l castell se balandreja
y en perill lo veu tothom:

Los de la finestra
jamoreta amor!
ja se 'n van á dintre
agafats pel cós.

Ben endins de aquella cambra,
junte uns llabis un petó;
dels xiquets ni se 'n recordan!
y un flaqueja y cahuen tots,
Lo mes ros n' ha estat la causa;
resta en terra mut y groch,
resta enterra mut y groch
y la gent li fa preguntas;
y la gent li fa preguntas
que ferit lo creu tothom!
Ell no més sospira.....
jamoreta amor!
mira la finestra.....
y té la má al cor.

JOSEPH VERDÚ.

DE PILLO A PILLO

—¿Ab permís?...
— Endavant.—

Lo porter acaba d'estirar la mampara. Lo recient vingut anima tota la cara de l'expressió més dolça que pot conseguir: lo barret boca per munt, sostingut ab las duas mans á nivell de la cintura, las espatllas arronsadas, lo cap moix.

Al fons de la pessa, que 'ls transparents deixan á mitja claror, lo banquer, un senyor de patillas blanques, rebegut de cara, nas de ganxo y ulls de ratolí, segueix en sa taula sens aixecar la vista d'unas lletres qu' está examinant ab front contret.

Un reculliment tan imprevist, clava en séch al recient vingut á mitj despaig ab lo posat violent de qui 's veu desatés. Y com lo banquer segueix mirant las lletres, lo foraster entreté la vista passejantla pe'ls grans quadros al oli que, encar que dolents, lluhén entre amplíssims marchs daurats, per la inmensa caixa de ferro, pe'ls armaris de xacranda tallada, pe'l divans y espléndidas poltronas, per la afelpada catifa, pe'ls folgats cortinat-

ges de vellut blau, per l'escampall de papers qu' ocupan la taula ministre entre richs objectes de plata y bronzo de bastant mal gust. Y en sa contemplació, com per una successió misteriosa de recort, ó potser per ilusió de desitjs, de sobte se li estén damunt la taula una bayeta verda, botan los daus; feixos de bitllets, munts de doblétas y pilas de duros en pessa atrauhen sa atenció fins á capficarlo de manera que 'l banquer ja fa estona l' está amidant de cap á peus y ell no ha desclós encara 'ls llavis.

¡Ah, quína revista qu' ha passat aquell ull de ratolí! ¡Que n' ha llegidas de cosas en aquell front encara jove, ja arrugat, en aquella vista extraviada y marcida per l' insòmni, en lo panyo ja pelat d' aquella levita de colzeras lluhissosas!

—¿Qué se li ofería?—

Tot sobtat, lo foraster se desperta, avansa fins al peu de la taula y tornant á recobrar la primera expressió de dolçura, allarga al banquer una carta.

Quan lo vellet torna á plegar la carta que ni ha llegit, diu lo jove ab tot ap'om:

—Ja ho haurá vist; jo so 'l fill del senyor Bru, l' amich íntim de vosté. ¡Cóm l' estimava 'l meu pare!...

— Vosté dirá qué 'l porta,— interposa l' altre ab sequedat.

Lo jove, sens invitació prèvia, s' asseu al costat del banquer, que 's mossega 'l llavi, com si ab las dents hagués fet presa d' una nova observació que vol retenir.

—Donchs, sí,—salta 'l jove, després de munyir-se la barba y bellugar lo cap ab la tristesa de qui déu ter confessions dolorosas;—he vingut d'América... he tingut moltes desgracias, m' han estafat miserablement, m' han robat fins la camisa com qui diu... Però, en fi, deixemho estar... Per sort meva no hi tornarán. Vull dir que, com li indica ja 'l senyor Pons en la carta, ha mort á Madrid un oncle meu que m' ho deixa tot... Sinó que 'm manca una friolera pera 'l viatge, y jo venía á veure si vosté...

—Ay, fill meu, ha fet tart.

—Li firmaré un pagaré... una lletra...

—Ho sento molt, però... ha fet tart.

—Y donchs, ¿qu' es aixó? ¿Que també l' han robat per ventura?

—Nò, ¡ca! massa anys, velhi aquí.

—Dispensi, no entench...

—Vull dir que quan era jove, si 'm demanavan] un favor se m' omplían de llàgrimes los ulls y allà vá. No 'n sabia negar cap. Però varen escarmentarme y...

—No obstant, vosté no suposará que jo...

—No continúe: ho crech bé... però...

—Me faria un favor, y ara sembla que 'm fa pagar lo mal dels altres.

—Res d' aixó, fill. La seva desgracia está en que jo 'l vaig pagar llavors.

—No obstant, vosté es rich.—

—No ho nego.

—Llavors...

Lo banquer, aixecantse, tocant bonament la espatlla del pido ant y á mitja veu:

—Llavors jo era aprenent, y ab aquells diners vaig pagar l' aprenentatge. Ara ja só mestre. Per aixó li he dit qu' ha fet tart.—

Lo jove, ab una mirada cínica, tirant ja la capa al toro:

—¡Y tal si n' es de mestre!—

Lo banquer, sens inmutarse, y empenyent poch á poquet al foraster cap á la porta:

—Mentres no tinga una bona hipoteca, no vaja may per quartos á trucar á la porta d' un vell, ni que sia banquer: créguim.

—Y menos si es banquer, déu voler dir.

—Pse, pse; bastará que sia vell.

NARCÍS OLLER

AL DARRERA N' HI VA UN

Quan fa un cotxe sa carrera
y al detrás s' hi enfila algun,
cridan molts qu' hi van darrera:
Al darrera n' hi va un.

Jo qu' ho sento, desseguida
estableixo paritat
entre aixó que dich que 's crida
y la nostra societat.

Y al mirar la garabía
de aquest món, y son conjunt,
hi ha molts cops que cridaria:
Al darrera n' hi va un.

Conech un (no vull que 's diga)
qu' era un pobre, era un pelat;
y aré té una gran botiga,
y pureja y va enguantat.

Molts no entenen la manera,
jo m' ho explico á cada punt,
perque penso qu' al darrera,
Al darrera n' hi va un.

Quan veig un que té un empleo,
y al llevarse ('s lleva tart),
sempre diu:—«Voy á paseo
pues no es día de cobrar.»—

Y 'ls seus gefes compromesos
no se 'l treuen del damunt,
jo murmuro:—Vaja, entesos:
Al darrera n' hi va un.

Se un casat que no té apuros,
y no entench com viu felis:
guanya al mes vinticinch duros
y n' hi costa trenta 'l pis.

Ella, guapa, y ell, corrido,
en lluhir tenen molt punt,
quan los veig, entre mi crido:
Al darrera n' hi va un.

Quan llegeixo en algun diari
que 'l govern está en un tris;
perque fet ha tot lo contrari
del que importa á n' el país.

Quan lo veig, en sa imprudencia,
de desórdres sent un munt;
jo murmuro:—¡Bah! ¡paciencia!
Al darrera n' hi van uu.

Rodi mal ó bé la bola:
ploguí ó neví al seu damunt,
sempre penso, y m' aconsola,
qu' *al darrera n' hi va un,*

JOAN MOLAS Y CASAS.

NOVAS

Pera constituir lo Jurat que ha de calificar las obras del Certámen de la *Excursionista Ilerdanesa*, anunciat pera 'l present mes de Maig, han sigut nombrats los següents senyors: Iltm. Sr. D. Miquel Ferrer y Garces, Dr. D. Joseph Oriol Comellas, D. Frederich Soler, D. Angel Guimerá, D. Salvador Sampere y Miquel, D. Francesch Vidal y Codina y D. Ignasi Simon Panti.

399

La Comisió encarregada per los Instituts de Foment del Travall Nacional, y Agrícola

Catalá de San Isidro, de estudiar medís pera'l cultiu y la explotació industrial del *ramio*, prepara en la actualitat, á sí de publicarla aviat, una Memoria ó Cartilla de instruccions, que en llenguatge senzill y al alcans de tota classe de personas, posi de manifest la facilitat de aclimatació y de cultiu d' aquell precios textil, aixís com los grans rendiments que pugui oferir als terrenos y l' immens camp que obri á la industria, per las múltiples aplicacions que de sa fibra puguin ferse.

En tan se difundeixin los coneixements adquirits, y 's veu si es posible constituhir per los mateixos productors una Societat, que emprengui los convenientes ensaigs pera 'l major éxit de las operacions industrials; la Comisió, desitjant procedir ab acert, prega al agricultors que hagin practicat ensaigs sobre la aclimentació y cultiu del *ramio*, la remisió á la mateixa de los datos convenientes pera estudiar los resultats obtinguts, é igual petició dirigeix als Enginyers que 's dediquin al cultiu y transformació de dita planta, y als construtors que hagin construhit ó tinguin en construcció, ó bé en estudi alguna máquina pera l' escorxament del *ramio*.

Se está taevallant ab molta activitat pera 'l desvío de la riera d' en Malla.

Havém tingut ocasió, diu *L' Arch de S. Martí*, d' admirar las bellisimas composicions *L' Angel de l' Abundancia y los dos Janots*, ab que 'l jove catalanista é inspirat poeta don Francesch Casanovas y Mir obtingué la Flor natural y altre premi en los Jochs Florals celebrats fá pochs dias per la Societat *Juventud Artística* á Palma de Mallorca. De ellas podém dirne ab tota imparcialitat que son de lo mellor que actualment produheix la musa regionalista.

Ditas composicions que considerém propias de Catalunya, per mes que estigan escrites en mallorquí, ab motiu de ser fill de Palma lo senyor Casanovas, estan rublertas d' una espontaneitat, una valentia y una patriòtica inspiració tan grants, que dessegur no 's desdenyarian de firmarlas los capitosts més regoneguts de nostra literatura.

Per poch que 'ns siga possible, ja procurarém darne á conèixer alguna d' ellas á nos-

tres lectors, per que 's pugan degudament ferse càrrech de la justicia de nostras apreciacions.

Felicitem de tot cor al jove escriptor senyor Casanovas per sas excepcionals cualitats, que l' han de fer, en nostre concepte temps á venir, un dels notables poetas del Renaixement literari mallorquí.

Ha reanudat sos travalls la gran fàbrica de teixits mecánichs de San Martí de Provencals, coneguda per «Casa Picas,» que fa tres mesos estava paralisada.

PIFIAS

Nostra Redecció ha rebuda una fulla, pera recullir adhesions á un Missatge que l' *Arch de San Martí* en representació del Regionalisme catalá, enviarà á Mr. Parnell, pel brillant exit obtingut en sa campanya en favor de l' autonomia d' Irlanda.

Aceptem gustosos l' encarrech que nos ha comfiat nostre estimable col·lega y procurarem omplenar sos desitjos, que son los nostres.

Avuy te lloch lo Consell General del *Rat-Penal*, pera comensar la discussió del Reglament.

Los catalans de l' Habana han cridat molt l' atenció de tothom, durant las festas del Carnestoltas passat, per los adornos ab que engalanaren sos locals socials.

La *Colla de San Mus*, arreglá artísticament sos salons basantse en un assumpto mitològich: representava lo local l' *Infern* ab todas las horrorosas escenas sommiadas per lo célebre poeta florentí En Dante.

Fou una obra artística que meresqué los apaudiments de tota la premsa habanera.

VUYTS Y NOUS

Un subjecte aná á confessar y 'l frare li doná per penitencia, sens altra cosa, tres dejunis. Al cap de cert temps, quan devian tenir

plena la mesura dels pecats, torna al mateix confessor. Després de demanar-li rahó del temps qu' havia trascorregut de la confessió darrera ensà, lo mateix ministre va preguntar-li:

—Diga, germà, ¿va cumplir la penitencia?

—Si pare—respongué 'l feligrés,— al mateix dia. Crech qu' es lo millor.

—Es clar, ben fet, ben fet,—digué 'l frare.

—Sens faltari res,—afeguí 'l penitent—tres xicras de xocolata al matí, tres dinars al mitj dia y altras tantas colacions... Pero aixó sí, ab un xich més revento.

Lo frare 's quedá mut y blau.

Valsava en un saló certa baronesa grassa y rodona com un montgolfier.

Un concurrent se la mirava.

—¿Que miras? li digué un amich.

—Miro que veyent ballar á aqueixa dona, es quan se comprén que la Terra dona voltas.

—Bona nit,—digué una noya á un ballador, sortint del ball.

—¿Me desitja bona nit?

—Ja ho crech.

—Y donchs ¿per qué no me la dona?

—¿Qué tal la triple nova?

—Canta molt bé, pero es massa guapa.

—¿Massa, vol dir?

—Sí, senyor. Ho es tant, que 'l mirarla destorba de sentir-la.

Un acaudalat banquer, que te relacions extesas per tot lo mon, vegé entrar en son estudi á un criat que li digué:

—Senyor, aquí porto un telégrama qu' acaba d' arriuar. Es del Cairo....

—Desgraciat, respon lo millonari. ¿No sabs que hi ha 'l cólera en lo Cairo? Envia aquest telégrama immediatament al lazareto. No me 'l portis á llegir fins qu' haje purgat la quarrentena.

En lo temps que governavan los moderats en Espanya, era alcalde constitucional de Barcelona lo célebre Sr. Santamaria. Un dia, retirant ell del teatro, 's trobá ab un municipal

que sostenia un coloqui ab un borrarxo que s' oposaba á ser conduhit á Cá la ciutat. S' enterá dit alcalde de lo ocorregut y volent tractar de convenser ab dolsesa al borrarxo perque 's deixés conduhir á un lloch ahont podria descansar aquest, l' hi contestá ab molta insolencia, lo que oit per lo municipal, lo reprenegué dihentli:

—Parlhi ab mes respecte y fisis en que si éll vol, pot portarlo pres, que 'l senyor es lo Sr. Santamaria.

—Si ell es lo senyor Santamaria jo soch lo senyor *Ora-pronobis*, contestá fredament lo borrarxo.

M. Clemenceau diputat francés y home de molta influencia, es ademes metje y dona consulta en un dispensari.

Un dia se l' hi presentan dos individuos; un d' ells diu que pateix del pit.

—Despullévos, diu lo metje, y després d' escoltarlo comensa á extendre una recepta, dihent al altre:

—Ja podéu despullarvos també.

L' altre obeheix, y despatxat lo primer mat, l' hi diu Clemenceau:

—Vamos á veure; també 'us fá mal lo pit.

—No, respon: jo hi vingut senzillament per veure si 'm podria colocar en lo ram de correus.

Epigrama

Aquell rellotje tant bó
que 'm vares dir que tenías,
¿quant te va costar, Matías?
—Uns sis mesos de presó.

Epitafis

Tanca aquesta llosa dura
A n' en *Pau* y á la *Ventura*;
La *ventura Pau* no logra,
(Y aixó que ab *ventura* jau)
De poderhi jeura en *pau*,
Perque *Ventura* es sa sogra.

—
Un satírich aquí jau.
Apréteuli bé lo clau.